

Zvonička v Mydlovarech

K obrazu původní vesnice patří zvonička na návsi. Zvoničky ve vsích se začaly objevovat za vlády Marie Terezie po vydání Ohňového patentu, dne 21. srpna 1751, podle kterého bylo povinností mít zvon v každé obci, sázet stromy mezi domy, mít na návsi rybníček aj. Nařízení bylo reakcí na četné požáry v tehdejší době. Patent byl později ještě zpřísněn počátkem roku 1787 Josefem II., který zjistil, že vrchnost k jeho realizaci přistupuje velmi liknavě. Tato liknavost byla také důvodem, proč zvoničky mívají velmi variabilní výstavbu a rozměry, liší se nejen teritoriálně a dobově, ale také podle majetkových možností vrchnosti.

Na mnoha vsích tak začaly vznikat kromě malých zvoniček i větší stavby, zpočátku dřevěné, později zděné, často na pomezí zvonice a zvoničky. Ty se označují jako návesní zvonice.

Tam, kde byl kostel, využívaly se k tomuto účelu kostelní zvony. V obcích, kde kostel nebyl, musely být zřízeny zvoničky. Zvonění zajišťovala obsluha, takzvaný vartýř. Vartýřem býval často kovář nebo obecní pastýř, v Mydlovarech měl povinnost zvonit kovář. Důležité bylo, aby byl hlas zvonu ve vsi dobře slyšet. Proto vznikaly zvoničky na návších nebo na vyvýšených místech. Zvoničky byly původně dřevěné. Ve všední dny i ve svátek svolával zvon obyvatelstvo k modlitbě, oznamoval začátek i konec života. Zvonička byla v každé obci důležitým místem, kolem kterého se odehrával společenský život.

Ještě dříve, než byla v Mydlovarech postavena na návsi kaple, stávala tam zvonička. Byl to dřevěný sloup, na jehož rozšířeném horním konci byl umístěn zvonek přikrytý kulatou šindelovou stříškou. Tuto zvoničku uvádí již katastrální mapa Mydlovar z roku 1827. Tento zvonek sloužil tehdy obvyklému rannímu, polednímu a večernímu zvonění a také byl využíván jako umíráček při pohřbu anebo znamení na poplach. Když časem dostal zvonek trhlinu, dal ho tehdejší starosta Mydlovar, Matěj Švamberg, přelít. O tom byl na zvonek učiněn zápis. Tento zvonek byl poté dán do věžičky nové kaple, postavené v roce 1913 a slavnostně vysvěcené v roce 1914.

V kronice je další zmínka o zvonech v roce 1942, kdy byl pro válečné potřeby Němců sejmut zvon ze zahájského farního kostela i oba zvony z mydlovarské návesní kaple. Zvon v nové zvoničce nese rok vzniku 1944 a je tak prvním zvonek, který nahradil sejmutý zvon za války.

Projekt Navrácení zvonu do Mydlovar byl realizován za finanční podpory Jihočeského kraje v roce 2023.

